

Η επιστροφή στο παράδεισο

Ἡ ἐπιστροφή στὸν Παράδεισο (τῆς Τυρινῆς) , Μητροπολίτης Sourozh Αντώνιος

Τό ἀνθρώπινο γένος στό πρόσωπο τοῦ παλιοῦ Ἀδάμ ἔπεσε, ὅταν ἀμάρτησε ἀπέναντι στήν ἀγάπη· κι ἡ φοβερή κρίση τοῦ Θεοῦ θά εἶναι μιὰ κρίση γιά τήν ἀνθρώπινη ἀγάπη.

Ὁ ἄνθρωπος εἶχε προσκληθεῖ στήν πλήρη ἀντίληψη, σέ μιὰ ἐνότητα ὀλόκληρης τῆς ζωῆς του μέ τό Θεό μέσω τῆς ἀγάπης ἀλλά ἔπεσε ἐπειδή θέλησε νά μάθει τό μυστήριο τοῦ εἶναι μέ τήν κρύα λογική του καί τήν τυφλωτική ἀντίληψη τῆς σάρκας. Καί ἔγινε σάρκα, τό πνεῦμα σβῆστηκε ἐνῶ ὁ φυσικός ἄνθρωπος θριάμβευσε μέσα του, κι ἔγινε αὐτό πού γνωρίζουμε τούς ἑαυτούς μας νά εἶναι: κάτοχος ἐνός ἀβέβαιου, ψεύτικου εἴδους κατανόησης τοῦ μυαλοῦ κι ἐνός μεθυστικοῦ εἴδους ἀντίληψης τοῦ σώματος.

Τή γνώση ὅμως ἐκείνη πού ὁ ἄνθρωπος εἶχε κληθεῖ νά ἀποκτήσει μέσα στήν ἐνότητά του μέ τό Θεό, μέ τήν ἐνατένιση τῶν μυστηρίων τῆς ζωῆς καί τῆς ὑπαρξης στό βάθος τοῦ Θεοῦ τήν ἔχασε – ὅπως τή χάνει καί τώρα – ὅταν ἀμάρτησε ἀπέναντι στήν ἀγάπη.

Τό Εὐαγγέλιο τῆς περασμένης Κυριακῆς ἦταν γιά τή Μέλλουσα Κρίση. Ἡ κρίση αὐτή βασιζόταν ἀποκλειστικά στήν ἐρώτηση ἄν

ήμασταν ικανοί ν' αγαπάμε όταν ζούσαμε στη γη: «Έθρεψες τούς πεινασμένους, συμπόνεσες όσους κρύωναν, έντυσες τούς γυμνούς, είχες τό θάρρος νά έπισκεφτεΐς τούς φυλακισμένους, είχες δείξει έλεος και άγάπη;» Αυτή είναι ή μόνη κρίση για τήν όποία μιλάει ό Κύριος. Ρωτάει μόνο τί είδους καρδιά είχαμε, άν πάνω στη γη ήμασταν ικανοί ν' αγαπήσουμε μέ όλο τό πλάτος τής γήινης άγάπης και μέ μία ζωντανή, ανθρώπινη καρδιά γεμάτη συμπάθεια, στοργή και συμπόνια. Η φοβερή κρίση είναι τρομακτική διότι δέ θά άπαιτήσσει τίποτα άπό μᾶς. θά σταθοΰμε άπλώς μπροστά στό πρόσωπο τοΰ θεοΰ και τότε έμπρός στό πρόσωπο τής θεϊκής άγάπης, σ' ένα πεδίο όπου δέν ύπάρχει τίποτα άλλο έκτός άπό τήν άγάπη, όπου ή άγάπη έκφράζει όλο τό νόημα τοΰ είναι, αυτό που είναι καλό μέσα μας θά θρηνησει διότι ποτέ δέν τό αφήσαμε έλεύθερο, ποτέ δέν τό αφήσαμε νά έκφραστεΐ στήν πληρότητά του, διότι σκοτώσαμε τήν άγάπη για χάρη τής κρύας λογικής μας και τών πειρασμών τής σάρκας.

Σήμερα λοιπόν, θυμούμενοι τήν πτώση τοΰ Άδάμ μπορούμε πολύ εύκολα νά φανταστοΰμε τό πώς έχυσε πικρά δάκρυα έμπρός άπό τίς πύλες τοΰ παραδείσου. Οί πύλες αυτές τοΰ παραδείσου είναι οί πύλες οί όποιες είναι κλεισμένες σέ εκείνον ό όποιος έχει άποτύχει στήν άγάπη. Πόσο συχνά δέ νιώθουμε κι έμεΐς κάτι παρόμοιο: ή οίκογένεια διαλύεται και κάποιος θρηνεΐ μπροστά στις κλειστές πύλες τοΰ παραδείσου επειδή ή άγάπη δέν μπόρεσε νά σταθεΐ και νά θριαμβεύσει, επειδή τίποτα δέν έχει μείνει έκτός άπό ψυχρότητα και άπομάκρυνση· πεθαίνει ίσως μία φιλία κι ένας άνθρωπος στέκεται στόν παγωμένο κόσμο μιᾶς σβησμένης άγάπης και μιᾶς κλειστής καρδιάς.

Δέ γνωρίζουμε κι έμεΐς τόν πόθο εκείνο τοΰ Άδάμ για τόν όποιο ή έκκλησία ψάλλει μέ τόσο μεγάλο πόνο; Δέν έλκεται ή ψυχή μας πρός τό θεό, πρός τά αγαπημένα μας πρόσωπα, και δέ μᾶς κλείνεται ή πόρτα κατάφατσα επειδή ή άγάπη μας δέν είναι άρκετή, επειδή ή ψύχρα και ή απολίθωση τών καρδιών και τοΰ μυαλοΰ μας είναι τόσο δυνατές;

Τί πρέπει νά κάνουμε όμως; Πώς νά ξεφύγουμε άπό τή φρίκη αυτή; Τήν άπάντηση μᾶς τή δίνει τό σημερινό Εΰαγγέλιο. Τό νά μάθουμε ν' αγαπάμε έξαφνα, άνεπιφύλακτα, τό ν' άνοίξουμε τίς καρδιές μας, ν' άνοίξουμε τίς ζωές και τίς ψυχές μας στό θεό και τούς ανθρώπους είναι πέρα άπό τίς δυνάμεις μας, μπορούμε όμως τουλάχιστο ν' αρχίσουμε άπό τά μικρά- μπορούμε, όπως λέει ό Άπόστολος Παΰλος (Ρωμ. 14.1) νά αρχίσουμε νά δεχόμαστε ό ένας τόν άλλο σαν «άσθενοΰντας», όπως ακριβώς άσθενείς είμαστε και

ἔμεῖς. Αὐτή εἶναι ἡ ἀρχή τῆς συγχώρησης.

Εἴμαστε ἀνίκανοι νά συγχωροῦμε ὥστε νά μήν παραμένει πόνος καί φρίκη, μπορούμε ὅμως ν' ἀρχίσουμε νά συγχωροῦμε, μπορούμε νά ποῦμε: «Σέ δέχομαι ὅπως εἶσαι· παρ' ὅλη σου τήν ψυχρότητα καί τήν πικροχολία, τήν κακοτροπία καί τήν ἀσχήμια δέ θά σέ ἀποστραφῶ· εἶσαι ὁ ἀδελφός μου, ἡ ἀδελφή μου, ἡ μητέρα μου, ὁ πατέρας, ὁ φίλος μου. Θά ἀνεχτῶ τήν ψυχρότητά σου, θά ἀνεχτῶ τά πάντα, θά τά ὑποφέρω. Πρός τό παρόν αὐτό εἶναι ὅλο πού μπορῶ νά κάνω- δέν εἶμαι ἰκανός νά σέ ἀγαπήσω, μπορῶ ὅμως νά σέ ἀποδεχτῶ. Μπορῶ νά σέ δεχτῶ ὅπως καί ὁ Χριστός δέχτηκε τό σταυρό, τόν ἄσπλαχνο, βασανιστικό σταυρό, καί νά σέ μεταφέρω μέ μαρτύριο καί θλίψη στούς ὠμούς μου».

Δέν εἶναι βέβαια ὅλους πού πρέπει νά ὑπομείνουμε μέ τόσο πόνο καί λύπη. Πολλούς μπορούμε νά μεταφέρουμε μέ χαρά· κι ἄς μήν ξεχνᾶμε ὅλους ὅσους μεταφέρουν ἐμᾶς μέ στοργή, μέ συμπόνια, μέ ἀγάπη.

Ἄν δέν μπορούμε νά συγχωρέσουμε τέλεια ἄς λυπηθοῦμε τουλάχιστο τόν ἄλλο πού εἶναι ἀμαρτωλός ὅπως ἀκριβῶς καί ἐμεῖς, πού εἶναι ἐξ ἴσου μ' ἐμᾶς ἀσθενικός καί ἀνίσχυρος, τό ἴδιο ἀνίκανος ν' ἀγαπήσει, τό ἴδιο ἀνίκανος νά συγχωρέσει, νά ζήσει. Ἄς δεχτοῦμε ὁ ἕνας τόν ἄλλο μέ τήν ἀγάπη τοῦ σταυροῦ, καί ἄς μποῦμε στή Μεγάλη Τεσσαρακοστή χαιρόμενοι πού μᾶς δόθηκε νά προχωρήσουμε μαζί πρός τή σωτηρία, πρός τήν ἡμέρα πού μέ τή χάρη καί τή δύναμη τοῦ θεοῦ, τή στοργή καί τήν ἀγάπη καί τήν παρηγοριά τοῦ θεοῦ θά μπορέσουμε κι ἐμεῖς νά γίνουμε καλά καί νά γνωρίσουμε τήν πλήρη συγχώρηση, τήν τέλεια ἀγάπη καί μέσα ἀπό τίς στενές πύλες θά ἔχουμε φτάσει στή Βασιλεία τοῦ θεοῦ.